

2022 vergileri ve istisnalar

Motorlu taşıtlar vergisi (MTV) tutarları, 2022 yılı için yüzde 36,20 yerine yüzde 25 oranında artırıldı. MTV dışında oran belirleme yetkisi kullanılmadığından, 2022 yılında uygulanacak olan bazı vergisel büyüklükler yeniden değerlendirilerek dikkate alınarak artırıldı.

Ekim ayından ekim ayına 12 aylık ortalamalara göre üretici enflasyon oranı (Yİ-ÜFE) yüzde 36,20 olarak açıklanmıştı. Bu oran, aynı zamanda 2021 yılı yeniden değerlendirilme oranı olarak kabul ediliyor. İlgili yasalarda, hangi tutarların yeniden değerlendirilme oranında artırılacağı ve sıfırlama yöntemleri belirlenmiş durumda. Buna göre 2022 yılında geçerli olacak; gelir vergisi tarife dilimleri, damga vergileri, harçlar, cezalar, istisna ve beyan sınırları gibi birçok tutar yeniden değerlendirilme oranını kullanarak hesaplanıyor.

Cumhurbaşkanının bu orandan daha düşük ya da daha yüksek bir oran belirleme konusunda yetkisi bulunuyor. Bu yıl sadece motorlu taşıtlar vergisi (MTV) tutarları için farklı bir artış oranı belirlendi. Buna göre 2022 yılı MTV tutarları yüzde 36,20 yerine yüzde 25 oranında artırıldı.

MTV dışında oran belirleme yetkisi kullanılmadığından, 2022 yılında uygulanacak olan bazı vergisel büyüklükler yeniden değerlendirilerek dikkate alınarak artırıldı.

GELİR VERGİSİ TARİFESİ

Gelir vergisi tarifesindeki gelir dilimleri, yeniden değerlendirilme oranında artırıldığında (yüzde 5'e kadar olan kesirler de silinince) 2022 yılı için geçerli olacak gelir vergisi tarifeleri aşağıdaki şekilde oluyor:

DAMGA VERGİLERİ

Beyanname ve mali tablolara ilişkin damga vergileri de yeniden değerlendirilme oranında artıyor. Buna göre 2022 yılında;

- Bilançolardan 102,00 TL,
- Gelir tablolarından 48,70 TL,

ÜCRET GELİRLERİ

Gelir dilimi	Vergi oranı (%)
32.000 TL'ye kadar	15
70.000 TL'nin 32.000 TL'si için 4.800 TL, fazlası	20
250.000 TL'nin 70.000 TL'si için 12.400 TL, fazlası	27
880.000 TL'nin 250.000 TL'si için 61.000 TL, fazlası	35
880.000 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 281.500 TL, fazlası	40

- Yıllık gelir vergisi beyannamelerinden 132,30 TL,
- Kurumlar vergisi beyannamelerinden 176,70 TL,
- KDV beyannamelerinden 87,30 TL,
- Muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinden 103,50 TL damga vergisi ödenecek. 2022 yılında her bir kâğıt için hesaplanan azami damga vergisi tutarı ise 4 milyon 814 bin 234 TL oluyor.

KİRADA İSTİSNA

Kira gelirlerini beyan eden mükellefler için bir istisna uygulaması var. Sadece konut kira gelirleri için geçerli. 2021 yılı gelirleri için 7 bin TL olarak uygulanıyor. 2021 yılında bu tutarın altında konut kirası alanlar beyanname vermiyorlar. 2022 gelirleri için istisna tutarı 9 bin 500 TL olarak uygulanacak.

YEMEK İSTİSNASI

Çalışanlara işyeri ve müştemilatında yemek verilmediği durumlarda, yemek hizmeti sağlayan mükellefe ödenmiş olması şartıyla, çalışılan her gün için 2021 yılında 25 TL'ye kadar yapılan ödemeler (yemek fişi, yemek kartı uygulaması) gelir vergisinden istisna olarak değerlendiriliyor. Bu tutar 2022 yılında 34 TL'ye çıkıyor.

ULAŞIM GİDERLERİ

İşverenlerce çalışanlara servis imkânı sağlanmadığı durumlarda, çalışılan günlere ait bir günlük ulaşım bedelinin 2021 yılı için 13 TL'yi aşmaması ve buna ilişkin ödemelerin toplu taşıma kartı, bileti veya bu amaçla kullanılan ödeme araçlarının temini şeklinde yapılması şartıyla gelir vergisinden istisnadır. 13 TL'lik sınır 2022 yılında 17 TL olarak dikkate alınacak.

ÜCRET DIŞI GELİRLER

Gelir dilimi	Vergi oranı (%)
32.000 TL'ye kadar	15
70.000 TL'nin 32.000 TL'si için 4.800 TL, fazlası	20
170.000 TL'nin 70.000 TL'si için 12.400 TL, fazlası	27
880.000 TL'nin 170.000 TL'si için 39.400 TL, fazlası	35
880.000 TL'den fazlasının 880.000 TL'si için 287.900 TL, fazlası	40

BEYAN SINIRI

Temettü gelirleri, işyeri kira gelirleri veya birden fazla işverenden elde edilen ücret gelirleri gibi, tevkifata tabi menkul ve gayrimenkul sermaye iratlarının beyanında kullanılan sınır tutarı da yeniden değerlendirilme oranına göre artırılıyor. 2021 gelirleri için 53 bin TL olan bu tutar, 2022 gelirleri için 70 bin TL'ye çıkıyor. Herhangi bir tevkifat veya istisna uygulamasına tabi olmayan gayrimenkul ve menkul sermaye iratlarında (yurtdışı banka faiz geliri gibi) ise 2 bin 800 TL olan beyan sınırı 2022'de 3 bin 800 TL olarak uygulanacak.

GAYRİMENKUL SATIŞI

Ticari faaliyet kapsamında yapılan satışlar hariç olmak üzere, en az beş yıl süreyle elde tutulduktan sonra satılan gayrimenkullerden sağlanan kazançtan gelir vergisi ödenmiyor. Beş yıllık süre dolmadan satılan gayrimenkullerden 19 bin TL'yi (2021 yılı için) aşan bir kazanç elde edilmesi durumunda ise aşan kısmın beyan edilerek hesaplanan gelir vergisinin ödenmesi gerekiyor. 2022 yılında bu kapsamda yapılan gayrimenkul satışlarından sağlanan kazançlar için istisna tutar 25 bin TL oluyor.

FATURA VE AMORTİSMAN SINIRI

2021 yılında bin 500 TL olarak uygulanan fatura düzenleme sınırı ve doğrudan gider yazılabilecek demirbaşlara ait sınır, 2022 yılında 2 bin TL olarak uygulanacak.

BİNEK OTO GİDERLERİNE SINIRLAMA

7194 sayılı yasayla, 2020 yılından itibaren geçerli olmak üzere, ticari işletmeler ve serbest meslek erbabı tarafından kullanılan binek otomobillere ilişkin giderlere bazı sınırlamalar getirilmişti.

Bunlardan ilki kiralanmış binek otomobillerinin her birine ait aylık kira bedelinin 2021 yılı için 6 bin TL'yi aşan kısmının gider kabul edilmemesiydi. Söz konusu sınır 2022 yılında 8 bin TL olarak dikkate alınacak.

Satın alınan binek otomobillerinde ise yine 2021 yılında ÖTV ve KDV tutarlarının en fazla 150 bin TL'lik kısmı gider kabul edilebiliyordu. Bu tutar 2022 yılı için 200 bin TL oluyor. Ayrıca binek otomobillere ilişkin ben-

zin, tamir, bakım, otopark, otoyol, köprü gibi giderlerin de en fazla yüzde 70'i kazançtan düşülebilir.

Bir diğer sınırlama da amortismanlarla ilgili. ÖTV ve KDV hariç ilk iktisap bedeli (2021 yılı için) 170 bin TL'yi, bu vergilerin maliyet bedeline eklendiği veya binek otomobilin ikinci el olarak satın alındığı hallerde, amortisman tabii tutarı (2021 yılı için) 320 bin TL'yi aşan binek otomobillerinde, en fazla bu tutarlara isabet eden amortismanlar kazançtan indirilebilir. Söz konusu sınırlar 2022 yılında sırasıyla 230 bin ve 430 bin TL olarak uygulanacak.

Faaliyetleri binek otomobilleri kiralamak veya çeşitli şekillerde işletmek olan firmaların, bu amaçla kullandıkları binek otomobilleri için bu sınırlamalar geçerli değil.

Binek otomobil giderleriyle ilgili 2021 yılında uygulanan tutarlar ile yeniden değerlendirilme oranında artırılarak hesaplanan 2022 tutarları aşağıdaki tabloda özetleniyor.

UYUMLU MÜKELLEF İNDİRİMİ

Bu indirim ticari, zirai veya mesleki faaliyeti nedeniyle gelir vergisi mükellefi olanlar ile kurumlar vergisi mükellefleri için geçerli. Beyanname zamanında veren, vergi borcu olmayan, önceki yıllara ilişkin kesilmiş tarhiyat bulunmayan mükellefler bu indirimden yararlanabiliyorlar.

Yıllık gelir veya kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan verginin yüzde 5'ini, ödenmesi gereken gelir veya kurumlar vergisinden düşüyor. Finans ve bankacılık sektörlerinde faaliyet gösterenler, sigorta ve reasürans şirketleri ile emeklilik şirketleri ve emeklilik yatırım fonları bu indirim uygulamasından yararlanamıyorlar.

Bu indirimin bir de üst limiti var. 2021 yılında verilen beyannameler için 1 milyon 500 TL olarak uygulanan limit 1 Ocak 2022 tarihinden itibaren verilmesi gereken yıllık gelir ve kurumlar vergisi beyannamelerinde 2 milyon TL oluyor.

Sadece bunlar değil tabii ki. Usulsüzlük ve özel usulsüzlük cezaları, çeşitli istisna ve indirim tutarları, bilanço usulüne göre defter tutma hadleri, maktu (tutarsal) olarak alınan harçlar gibi birçok tutar, 2022 yılında yüzde 36,20 oranında artırılabilecek suretiyle uygulanacak.

BİNEK OTOMOBİL GİDERLERİ

	2021 yılı	2022 yılı
Binek otomobil aylık kira gideri	6.000 TL	8.000 TL
Binek otomobilin ilk iktisabında gider yazılabilecek KDV ve ÖTV toplamı	150.000 TL	200.000 TL
Binek otomobillere ilişkin masrafların (benzin, tamir, bakım gibi) gider olarak dikkate alınabilecek kısmı	%70	%70
Binek otomobiller için amortisman ayrılabilen üst sınır		
- ÖTV ve KDV hariç olarak aktifleştirilenler	170.000 TL	230.000 TL
- ÖTV ve KDV maliyete eklenecek suretiyle aktifleştirilenler (ikinci el olarak alınmalar dahil)	320.000 TL	430.000 TL